

תורה זה חיים

ליקוטים, דעויות, ביאורים,
חידושים וסיפורים
מעט מועיד מתוך אוצר האין סופי
של דעותינו גאוני וחכמי מדינת

ע"ש רבינו העשירי
שר התורה והיראה
הגאון ר' חיים פלאג' זצוק"ל

פרשת תולדות פ"ג

הפטרה : "משא דוד" מלאכי א'

אמרות חיים

דברי תורה מפי בני הדורינו יוצאי העדה

מאת מורנו הרה"ג דוד הלל שליט"א

מראשי ישיבת כרבת אפרים

רב קהילות חניכי הישיבות בכני ברק ונתניה

כשאדם מזלזל בתפקיד שה' נתן לו הוא פתח לכל הירידות

ראשית יש לבאר מה ענין הבכורה שיעקב אבינו הוציא את זה מעשיו ולא נולד יעקב אבינו בכור מלכתחילה?

שמעתי על זה פעם דבר נפלא מאד מצינו כמה טענות שאומות העולם כביכול טענו או יטענו להקב"ה למשל אילו העמדת לנו נביא כמשה היינו נראים אחרת אילו כפית עלינו הר כגיגית אז היינו גם כן מקבלים את התורה אותו דבר אומות העולם יכולים לטעון אם יעקב אבינו היה נולד בכור היינו טוענים, אם עשיו היה בכור ההיינו נראים אחרת לכן הבכורה נתנה לעשיו כדי שלא יהיה להם פתחון פה בסופו של דבר עשיו - "ויבז עשיו את הבכורה" אחרי הקדמה הזאת נוסף ונאמר בסיעתא דשמיא כתוב בגמ' בבא בתרא (טז):

אמר רבי יוחנן חמש עברות עבר אותו רשע באותו היום: בא על נערה מאורסה הרג את הנפש כפר בעיקר כפר בתחיית המתים ושט את הבכורה, מבאר רש"י מה זה שט את הבכורה ביזה את העבודה שהיתה בבכורות שט תרגום של ביזיון כל הארבע העבירות שעבר בתורה זה נאמר בתורה בדרך רמז למשל "כפר בעיקר" עשיו אמר "למה זה לי" וכתוב "זה קלי ואנוהו" למה לי זה לי זה קלי ואנוהו וכן שאר הדברים הגמרא דורשת דרשות הכל בדרך רמז, דבר אחד התורה כתבה את העבירה בצורה גלויה ומפורשת "ויבז עשיו את הבכורה" הלא דבר ומדוע דוק לגבי שט את הבכורה שביזה את הבכורה התורה כתבא להדיא - מפורש את ענין העבירה - "ויבז"?

התשובה לדבר היא: התורה גלתה לנו את השורש לכל שאר העבירות "ויבז" שאדם בז לדברים שבקדושה שאדם בז למעלות שהוא מקבל זהו שורש פורה ראש ולענה שמסוגל להביא לעברות הכי חמורות בא על נערה המאורסה - עריות, הרג את הנפש רצח - שפיכות דמים כפר בעיקר כפר בתחית המתים כשאין ערכים אין ערך חיים "ויבז" זה התורה מגלה התוצאות מכאן ואילך ידועות ביותר,

כמדומה לי שראיתי בספרו של הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל: עצם הדבר שהקב"ה נתן לעשיו מתנה שנקראת בכורה - תפקיד, והוא בז לתפקיד שהוא קיבל אין לו ויבז גדול מזה "ויבז עשיו את הבכורה" כל אדם יש לו תפקיד תפקיד של תורה תפקיד של מצוות תפקיד רוחני תפקיד של בן תורה תפקיד של בת בית יעקב תפקיד של אבא של אמא תפקיד של משרה רוחנית או תפקידים אחרים,

אדם חייב לייקר את התפקיד את המקום שהוא נמצא את המשבצת שהוא נמצא שם, החטא הגדול הוא "ויבז" שמבזים את הדבר מאבדים את ההצלחה בידיים וזהו חס ושלוש שורש פורה ראש ולענה לדברים לא טובים שלא יבואו חס ושלוש.

אמרות, דעויות, ביאורים, חידושים וסיפורים
מעט מועיד מתוך אוצר האין סופי
של דעותינו גאוני וחכמי מדינת

לימוד תורה:

- העוסק בתורה מתוך הדוחק אף שלאחר החורבן שערי תפילה ננעלו ושערי דמעה לא ננעלו, **נשמעת תפילתו (של אותו החכם הנ"ל) ואינו צריך לבכות.**
- תלמיד חכם דומה לסימני הקטורת** והוא נרמז בסופי תיבות: "ק"ה ל"ך סמ"ם" = חכם, **העוסק בתורה שקול ככל המצוות**, ובורא סגורים הרבה, אבל במצווה אינו בורא אלא סגור אחד.
- עיקר (לימוד) התורה צריך שיהיה בשמחה כי אין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה של מצוה**, וירחיק מידת הדאגה בשעת לימודו, כי הוא מונע ההשגה (בלימוד).

(תורה וחיים - רבינו חיים פלאג')

זמני השבת לפי אופק ת"א

.....

כניסת השבת: 16:18

יציאת השבת: 17:09 לרבינו תם: 17:41

ניתן לקבל את העלון וחומרים נוספים

מתורת וקורות רבותינו

חכמי וגאוני טורקיה במייל:

tora.turkey2021@gmail.com

ערך : בן עזרא רפאל 0527653325

ח' כסלו

יומא דהילולא

הרב הגאון מעוז ומגדול ראש על ארץ רבה

כבוד מורינו הרב הצדיק החכם באשי

רבינו **רפאל דוד סבאן** זצוק"ל

מגדולי הרבנים בדורות אחרונים בטורקיה, תלמידים וידידים של החכמים רבי חיים נשיא ורבי משה הלוי זצוק"ל, לחם מלחמתה של תורה ומסר נפשו עליה, יסד בית מדרש לרבנים, העמיד תלמידים ביניהם שני הצדיקים רבי **רפאל הלל זצ"ל** ורבי **ניסים בכר זצ"ל** אשר בשליחותו ועידודו הפיצו תורה ברבים במסירות העמידו תלמידים ועשו נפשות בישראל, שימש כחכם באשי ורבה הראשי של טורקיה, דמות מופת אציל רוח, בעל שכל ישר חיבר מספר חיבורים שנתרו בכתיב יד, מלבד חיבורו "מדר"ס לפירושים" שהודפס בסיוע נכדו,

נפטר ביום ח' בכסלו תשכ"א ומנו"כ בבית העלמין בארנאבוטקוי שבאיסטנבול,

זכותו תגן עלינו אמן

הקב"ה תובע עלבונם של צדיקים...

אַרְרִיק אָרוֹר וּמְבַרְכֶּיךָ בְּרוּךְ:

במי רבינו שר התורה והיראה רשכב"ג רבי חיים פאלאג'י זיע"א בעת היותו רבה הכולל של אומיר ואגפיה אשר על פיו ישק כל דבר, מגודל גאונותו ועוצמתו בתורה, ובשאר המעלות כנודע, וכפי שבנו רבי אברהם פאלאג'י מתאר את דמותו הנשגבת והעילאית, וכן עובדי אורח ושליחים מארצות שונות אשר חלפו באומיר מתארים במכתביהם את דמות מלאך האלוקים אשר שהתה באומיר, על היותו ענותן כהלל אשר מבטל עצמו ולעולם לא דרש כבוד ולא נהג בגינוני כבוד היו הקהל מתנהגים בו בכבוד מלכים כראוי לענק בענקים שכמותו, **מספר** שנים קודם פטירת רבינו החל להתעורר ויכוח בין עשירי ועסקני הקהל לבין העניים על גביית מס הקהל כאשר היה מקובל, וכפי שהורו רבני העיר, אך רבינו תיקן שמלבד התייחסות למספר הנפשות יש להתייחס אל מצבם הכלכלי של המשפחות ולגבות בהתאם, ועל דבריו אלו יצא הקצף והמחלוקת, וחלק מעשירי הקהל בכח כספם גייסו כוחות ממקורות שונים לפעול נגד רבינו חיים ואף לנסות להדיחו מתפקיד הרב הכולל, כדי שלא תהא שליטתו בנושא גביית המס, **ובאמת** מלבד העשירים עזי הפנים רוב דרוב הציבור אהב וחפץ ברבינו כרב הכולל וכמנהיג המתאים ביותר לקהילות קודש אשר באומיר, רבינו עם כל רצונו הטוב שלא לייצר מחלוקת אשר היתה שנואה אצלו מאד וממנה נהג להתרחק כל ימיו, [כפי שמעיד רבינו פעמים רבות בספריו, וכדוגמת דבריו בספרו **צואה מחיים** שם מעיד על עצמו בזה הלשון: **"ואיני מקפיד על שום נברא בשום העדר כבוד, ואפילו בביזיונות וקללות בר מינו, ואדרבא תפילתי קבע: "למקללי נפשי תדום", כי זהו בכלל רחמים לחיים לרחם עליהם המקללים.**"] **אך אותם** העשירים לא ידעו מרגוע ופעלו אף אצל השלטונות להביא להדחת רבינו מתפקידו, ולהכפישו במקומות שונים חוץ לטורקיה ואף

החלו במינוי רב אחר תחתיו, רבינו שלא רצה להקפיד עליהם כלל ואף סלח להם, בתוך תוכו ידע כי לא לכבודו עושה כן אלא לכבוד ה' יתברך, **צער רב** אפך את רבינו עד שנשבר ברוחו ואף נפל למשכב מרוב צער ועגמת נפש, ועל אף שמאז ומתמיד לא ידע רבינו חולי בגופו והיה הוא כל ימיו בריא ואיתן, כאן נגע הדבר לליבו עד מאד, עד שהחליט באותה העת לעזוב את אומיר, אך אותם רשעים לא נחו ממעשיהם והמשיכו לצאת נגד רבינו בכל הדרכים שהיו ברשותם, הדבר הגיע לאזנו של הארכיבישוף הנוצרי, וכן לברון רוטשילד משהכירו כל העמים את עוצמתו שלחו מכתבי תמיכה ברבינו והתנגדות נחרצת ליוצאים נגדו, **למרות** כל הפעולות היו הם ללא הועיל וכמעט יד מריביו היתה על העליונה, אך הזהירו בגחלתן וכוחו וקדושתו של רבינו ודאי יעזרו מן השמים, **באפיסת** כוחותיו החליט רבינו כי הוא מוסר את הדין לשמים **צעד אל בית הכנסת, פתח את ארון הקודש וישב על הארץ כאבל כשנר שיעור דלוק בידו, והחל בבכייה ותפילה לבורא עולם שיעזרהו כי לא לכבודו עשה כל זאת, וכאן קרה משהו שלא כדרך הטבע, בעודו יושב על הארץ לפני ארון הקודש הפתוח זועזעה כל סביבת אומיר מרעידת אדמה איומה שכמוה לא היתה מאז, מיד ראו כל אנשי אומיר כי יד ה' היתה כאן ובאה להזהיר אותם בכבודו של הצדיק, וגם אותם שנועו אחרי מתנגדי רבינו נוכחו לדעת בצדקת רבינו וחיל ורעדה אחזה את כל אנשי העיר, ובפה אחת החליטו אף מתנגדי רבינו כי צריך להשיב את רבינו על כסאו ולמשרתו כבראשונה, ולכונן את השלום בעיר, ומרוב פחדם שבו בתשובה ובאו לבקש את סליחת רבינו אשר קבלם באהבה ובסלחנות מופלאה... ומאז האמת והשלום שרר באומיר,**

(ערוך מספרי רבינו, ומתוך תולדות החב"י"ף)

אזהרות דייב

העניינות הדיונים וביאורים על הפרשה מרביתנו זיע"א

רבקה, שבה ואוכלה מצדי כוונתו מצד אמי הנרמז כאן. (יעקב סלה - רבי יעקב יפה מחכמי אומיר)

מדוע אהבה רבקה את יעקב

ורבקה אהבת את יעקב: ויזד יעקב נזיד, לביאור סמיכות הדברים כותב רבינו אליהו הכהן זיע"א בספרו "חוט של חסד" המלא פנינים וביאורים יקרים מפז: יצחק אהב את עשוי כי ציד בפיו, אך רבקה היתה אוהבת את יעקב למה? משום ש "ויזד יעקב נזיד" שהיה מכבד את אימו ועוזר לה בצרכי הבית, שסייע לה בהכנת המזון לאביו שהיה אבל, ומטבע האם לאהוב את בנה שמסייע לה בצרכי הבית.

ועוד ראתה בצידקותו שהכין לאביו אוכל באבלו שהרי אסור לאבל לאכול משלו, לכן הביא לו יעקב משל עצמו, וכשהיתה רואה את צידקותו וחסידותו גברה אהבתה אליו.

(חוט של חסד - רבי אליהו הכהן מאומיר)

סיבת קריאת שמו יעקב, והלא שמו של יעקב נקבע לו כבר כשידו אחזה בעקבו... ומה התחדש עכשיו? **אלא** נראה לומר שלעשוי היה קשה אם המשמעות עניין העקב מדוע נקרא שמו יעקב ולא עקב שהרי ידו אוחת בעקב שיקרא עקב מה עניין יעקב? **אך** כעת שראה שעיכב אותו שזהו הלשון עקבה הדבר ברור, וכדברי הפסוק "וכל אח עקוב יעקוב" ולזה התכוון עשוי באומרו שהתברר כעת למפרע למה נקרא שמו יעקב שהרי רק בסיבת העקב אין השם ברור.

(יבא הלוי - רבי יוסף הלוי מחכמי קושטא)

כיצד רמז יעקב ליצחק אבינו שאמו היא

זו ששלחה אותו לקבל הברכות

קום נא שְׁבָה וְאָכְלָה מִצֵּיד יַעֲקֹב בְּרַכְנִי נַפְשִׁי: הלשון קצת קשה, שלא היה צריך לומר לו "שבה" אלא די שיאמר לו קום נא אכל מצדי? **אלא יעקב - מידת אמת** וחשש מלשקר לכן רמז בדבריו כי המעשה שעשה הוא מצד אימו שגרמה לו שיקבל הברכות והיא זאת שהכינה המטעמים ורמז לאביו במילת "שבה" היוצא בגמטריא

באיזה שתי אהלים היה יושב יעקב אבינו

ועיקב איש תם יושב אהלים:

יש לדייק לאיזה אהלים מתכוון הכתוב? ומהם שני האהלים המדוברים?

מבאר רבינו חיים פאלאג'י בספרו "תנופה חיים": ידוע ש"אהל" נקרא הבית מדרש" כמו שדרשו רז"ל וכן רש"י מבאר בפרשתנו שאהל נקרא גם כן הבית כנסת, כמו שדרשו רז"ל על הפסוק "מה טוב אהלך יעקב",

ויש לרמוז כאן במילת ת"ם ראשי תיבות תפילה מדרש, כי היה יעקב אביו מקיים מה שמובא בסוף מסכת ברכות "כל היוצא מבית הכנסת ונכנס לבית מדרש וכו' שוכה לקבל פני השכינה שנאמר "ילכו מחיל אל חיל יראה אלוקים בציון", ולו אמר אהלים שניים לרמוז על בית כנסת ובית מדרש.

(תנופה חיים - רבינו חיים פאלאג'י)

מה לא היה מובן לעשוי בשם יעקב

ויאמר הכי קרא שמו יעקב ועיקבני זה פעמים, יש להבין מה היה קשה לעשוי בשמו של יעקב שנתגלה לו עכשיו: "הכי קרא שמו יעקב" שהשמע מדברי עשוי כאילו עכשיו נתגלה לו

הזוהר הדרושה

האריז"ל בזהר שמוציא נפשות מתחת ה' הדרושה

ג' כסליו - רבי יוסף הלוי, אסטנבול תרי"ח | **ד' כסליו** - רבי ניסים משה המון, קושטא | **ה' כסליו** - רבי מנשה אשכנזי, רבי שבת ביז'ה רבי יעקב ן חביב, גאליפולי תרכ"ד | **ו' כסליו** - רבי שמואל ניסים מוצירי, אומיר -ירושלים תקפ"ז | **ז' כסליו** - רבי ניסים ביטראן רבי מצליח ברכה, אומיר תק"ל, **רבי רפאל דוד סבאן**, אסטנבול תשכ"א | **ח' כסליו** רבי יצחק אריאל, קושטא רבי יצחק ן' שושאן, אומיר תקנ"ה רבי יצחק נבון, קושטא - ירושלים תקמ"ז, רבי יוסף ערב הכהן, ג'רמוק - ירושלים,